بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް

ވޮލިއުމް: 51 | އަދަދު: 9 | ތާރީޚު: 6 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1443 - 9 ޖަނަވަރީ 2022 | އާދިއްތަ

ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2022/R-9

ކުޑަ އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރި ދިރުންތެރިކުރުމާބެހޭ ގަވާއިދު

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ފޯން: 3336211
މޯބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www·gazette·gov·mv

- ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި ފޮނުއްވާނީ legalaffairs@po·gov·mv އަށެވެ.

بسم الله الرحمن الرحيم

މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ.

ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި ދަރަޖަކުރުމާބެހޭ ގަވާއިދު

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މި ގަވާއިދަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2013 (ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރީގެ ޤާނޫނު) ގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ހަދައިފައިވާ ގަވާއިދެކެވެ.

(ށ) މި ގަވާއިދަށް ކިޔާނީ، "ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި ދަރަޖަކުރުމާބެހޭ ގަވާއިދު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ގަވާއިދުގެ މަޤްޞަދަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ހިންގާ ހުރިހާ ވިޔަފާރިތައް ދަރަޖަކުރުން، ވިޔަފާރިއަށް ލިބިފައިވާ ދަރަޖައަށް އަންނަ ބަދަލު ދަފުތަރުގައި ހިމަނައި، އެ މައުލޫމާތު އަޕްޑޭޓްކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީން އަމަލުކުރާނެ ގޮތް ބަޔާންކުރުމެވެ.

ވިޔަފާރީގެ ދަރަޖަތައް

3. ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2013 (ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރީގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ވިޔަފާރި ބެހިގެންވާނީ އަންނަނިވި 3 (ތިނެއް) ދަރަޖައަށެވެ.

(ހ) އެންމެ ކުދި ފަންތީގެ ވިޔަފާރި.

(ށ) ކުދި ފަންތީގެ ވިޔަފާރި.

(ނ) މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި.

ވިޔަފާރި ދަރަޖަކުރުމަށް ބަލާނެ މިންގަނޑު

4. މި ގަވާއިދުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަރަޖަތަކުގެ ތެރެއިން، ވަކި ދަރަޖައަކަށް ވިޔަފާރިއެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާނީ، އެ ވިޔަފާރިއަކުން ފުރިހަމަކުރާ އަންނަނިވި މިންގަނޑުތަކެވެ.

(ހ) އެ ވިޔަފާރިއެއްގައި ހިމެނޭ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު.

(ށ) އަހަރަކަށް ލިބޭ އާމްދަނީގެ ޖުމްލަ އަދަދު (ޓާރނޯވަރު).

(ނ) އަހަރަކަށް ލިބޭ ސާފު ފައިދާގެ އަދަދު (ނެޓް ޕްރޮފިޓް).

ވިޔަފާރި ގިންތިކުރާނެ ގޮތް 5. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގިންތިތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި ގިންތިއެއްގައި ވިޔަފާރިއެއް ހިމެނުމުގައި ބަލާނީ، އަންނަނިވި ތާވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑުތަކުން އެ ވިޔަފާރިއެއް ނިސްބަތްވާ ވަކި ގިންތިއަކަށެވެ.

ނިސްބަތްވާ ގިންތި	މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު	ޖުމްލަ އާމްދަނީ	ސާފު ފައިދާ (ނެޓް ޕްރޮފިޓް)
އެންމެ ކުދި	0 - 5	-/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ހަމައަށް	-/75,000 (ހަތްދިހަފަސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ހަމައަށް
ކުދި	6 - 30	-/500,000 (ފަސް ލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތި، -/5,000,000 (ފަސް މިލިއަން) ރުފިޔާއާ ހަމައަށް	-/75,000 (ހަތްދިހަފަސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތި، -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާއާ ހަމައަށް
މެދު	31 - 100	-/5,000,000 (ފަސް މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތި، -/20,000,000 (ވިހި މިލިއަން) ރުފިޔާއާ ހަމައަށް	-/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތި، -/3,000,000 (ތިން މިލިއަން) ރުފިޔާއާ ހަމައަށް

(ށ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ވިޔަފާރި ގިންތިކުރާއިރު، ވަކި ވިޔަފާރިއެއްގައި ހިމެނޭ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދާއި، އެ ވިޔަފާރިއަކަށް ލިބޭ އާމްދަނީގެ އަދަދާއި، ސާފު ފައިދާގެ އަދަދު، އެއިން ގިންތިއެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 3 (ތިނެއް) މިންގަނޑުން ކުރު މިންގަނޑަކަށް ނުފެތޭނަމަ، އެ ވިޔަފާރި ގިންތިކުރަނީ، ކޮންމެ މިންގަނޑަކަށް އަންނަނިވި ނިސްބަތުން އިސްކަންދީ އުސޫލުން ދިރާސާކޮށްގެންނެވެ.

(1) މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު - 40% (ސާޅީސް އިންސައްތަ)؛

(2) އާމްދަނީގެ ޖުމްލަ އަދަދު - 30% (ތިރީސް އިންސައްތަ)؛

(3) ސާފު ފައިދާގެ އަދަދު - 30% (ތިރީސް އިންސައްތަ).

(ނ) މި ގަވާއިދުގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނިސްބަތަށް އިސްކަންދެވޭނީ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން ނުކުންނަ ނަތީޖާއަށް ބަލައިގެންނެވެ.

$$(0{\cdot}4 \times E) + (0{\cdot}3 \times T) + (0{\cdot}3 \times P)$$

(ރ) (1) ފޯމިއުލާގައި E ގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ (ބ) ގައި ހިމަނައިފައިވާ ތާވަލުގެ ކޮލަމް (i) "މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު" ގައި، އެ ވިޔަފާރިއެއްގައި ހިމެނޭ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު ނިސްބަތްވާ ރޭންޖުގައި ހިމެނޭ ކޮލަމް (iv) "ފޯމިއުލާގައި ބޭނުންކުރާނެ އަދަދު" ގައި ދީފައިވާ އަދަދެވެ.

(2) ފޯމިއުލާގައި T ގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ (ބ) ގައި ހިމަނައިފައިވާ ތާވަލުގެ ކޮލަމް (ii) "ޖުމްލަ އާމްދަނީ" ގައި، އެ ވިޔަފާރިއެއްގެ ޖުމްލަ އާމްދަނީގެ އަދަދު ނިސްބަތްވާ ރޭންޖުގައި ހިމެނޭ ކޮލަމް (iv) "ފޯމިއުލާގައި ބޭނުންކުރާނެ އަދަދު" ގައި ދީފައިވާ އަދަދެވެ.

(3) ފޯމިއުލާގައި P ގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ (ބ) ގައި ހިމަނައިފައިވާ ތާވަލުގެ ކޮލަމް (iii) "ސާފު ފައިދާ (ނެޓް ޕްރޮފިޓް)" ގައި، އެ ވިޔަފާރިއެއްގެ ސާފު ފައިދާގެ އަދަދު ނިސްބަތްވާ ރޭންޖުގައި ހިމެނޭ ކޮލަމް (iv) " ފޯމިއުލާގައި ބޭނުންކުރާނެ އަދަދު" ގައި ދީފައިވާ އަދަދެވެ.

(ބ) މި ގަވާއިދުގެ (ނ) ގައިވާ ފޯމިއުލާގައި E އާއި، T އާއި، P ގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާނެ ނަންބަރުތައް، ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީއެވެ.

(iv)	(iii)	(ii)	(i)
ފޯމިއުލާގައި ބޭނުންކުރާނެ އަދަދު	ސާފު ފައިދާ (ނެޓް ޕްރޮފިޓް)	ޖުމްލަ އާމްދަނީ	މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު
1	0 – 75,000/-	0 – 500,000/-	0 - 5
2	75,001/- – 750,000/-	500,0001/- – 5,000,000/-	6 - 30
3	750,001/- – 3,000,000/-	5,000,001/- – 20,000,000/-	31 - 100

(ޏ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން ހިސާބުކުރުމުން ނުކުންނަ ނަތީޖާއަށް ނިސްބަތުން، އެ ވިޔަފާރިއެއް ވަކި ގިންތިއަކަށް ކަނޑައަޅުމުގައި ބަލާނީ، ތިރީގައިވާ މިންގަނޑެވެ.

(1) 0 (ސުމެއް) އަށްވުރެ ގިނަ، 1 (އެކެއް) އާ ހަމައަށް ނަމަ، އެންމެ ކުޑަ ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރި؛

(2) 1 (އެކެއް) އަށްވުރެ ގިނަ، 2 (ދޭއް) އާ ހަމައަށް ނަމަ، ކުދި ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރި؛

(3) 2 (ދޭއް) އަށްވުރެ ގިނަ، 3 (ތިނެއް) އާ ހަމައަށް ނަމަ، މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރި.

ވިޔަފާރި ގިންތިކުރުމަށް އެދި އެ ވިޔަފާރިއަކުން ހުށަހެޅުން

6. ވިޔަފާރި ގިންތިކުރުމަށް އެދި، އެ ވިޔަފާރިއަކުން ހުށަހަޅަން ބޭނުންވެއްޖެ ކޮންމެ އިދާރާއަކީ، މިނިސްޓްރީގެ ބިޒްނަސް ޕޯޓަލް business·egov·mv މެދުވެރިކޮށް، މި ގަވާއިދުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ވިޔަފާރީގެ ގިންތި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައެޅުން

7. މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީއާއި، މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއިން ލިބޭ މަޢުލޫމާތަށް ބިނާކޮށް، ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ފެބްރުއަރީ މަހު ނިމުމުގެ ކުރިން ވިޔަފާރިތަކަށް ދީފައިވާ ގިންތި މިނިސްޓްރީން މުރާޖަޢާކޮށް، އެއްވެސް ބަދަލެއް އައިނަމަ، އެ ބަދަލު އެނގޭނެ ގޮތަށް، އެ ވިޔަފާރިއެއްގެ ގިންތި ރިވައިޒް ކުރަންވާނެއެވެ.

އަހަރު ފަހު ވިޔަފާރިތަކުން ރިޕޯޓުކުރުން

8. (ހ) މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، އަހަރު ރިޕޯޓުކުރާ ކޮންމެ ވިޔަފާރިއަކުން، އެ ވިޔަފާރިއެއް ރިޕޯޓުކުރަން ހުށަހަޅާ ލިޔެކިޔުންތަކާއެކު، އެ ވިޔަފާރިއެއް ރިޕޯޓުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ކުރިއަށް ހިނގާ 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ލަފާކުރާ އާމްދަނީއާއި މުވައްޒަފުންގެ އަދަދަށް ނިސްބަތުން، މި ގަވާއިދުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގިންތިތަކުގެ ތެރެއިން ގިންތިއެއްގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށް ބޭނުމި، ރެޖިސްޓްރާރއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވަކި ގިންތިއެއްގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ، މިނިސްޓްރީގެ ބިޒްނަސް ޕޯޓަލް business·egov·mv މެދުވެރިކޮށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއި ރެޖިސްޓްރާރއަށް ލިބުމާއެކު، އެ ވިޔަފާރިއެއް ރަޖިސްޓަރީ ކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ކުރިއަށް ހިނގާ 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ލަފާކުރާ އާމްދަނީއާއި މުވައްޒަފުންގެ އަދަދަށް ރިއާޔަތްކޮށް،

ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރީގެ ގިންތިތަކުގެ ތެރެއިން ގިންތިއެއްގައި ހިމެނޭ ވިޔަފާރިއެއް ނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ ވިޔަފާރިއެއް ނިސްބަތްވާ ގިންތިއެއް ކަނޑައަޅައި، އެ ވިޔަފާރިއެއް ރަޖިސްޓްރީކުރާ ޕޯޓަލުގައި، ރަޖިސްޓްރާރު އެ ވިޔަފާރިއެއް ގިންތިކޮށް ދަފުތަރު ކުރަންވާނެއެވެ.

ގިންތި ނުކުރެވޭ ވިޔަފާރިތައް

9. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން، އެންމެ ކުދި، ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި ގިންތިކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ބަލާއިރު، އެއްވެސް ވިޔަފާރިއެއްގެ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު، ނުވަތަ ޖުމުލަ އާމްދަނީގެ އަދަދު، ނުވަތަ ސާފު ފައިދާގެ އަދަދު، މި ގަވާއިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ހިމަނައިފައިވާ ތާވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެ މަތީ އަދަދަށްވުރެ އިތުރުނަމަ، އެ ވިޔަފާރިއަކީ، އެންމެ ކުދި، ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިއެއްގެ ގޮތުގައި ނުބެލެވޭނެ ވިޔަފާރިއެއްކަމަށް ރިކޯޑު ކުރެވޭނެއެވެ.

ވިޔަފާރި ގިންތި އަންގައިދޭ ލިޔުން

10. ކޮންމެ ވިޔަފާރިއެއް ވެސް ގިންތިކުރުމާއެކު، މިނިސްޓްރީގެ ޕޯޓަލް މެދުވެރިކޮށް ދޫކުރާ ޕްރޮފައިލް ޝީޓުގައި، އެ ކުންފުންޏެއްގެ ގިންތި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

ވިޔަފާރީގެ ދަފުތަރު އަޕްޑޭޓްކުރުން

11. އެންމެ ކުދި، ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަކީ ކޮބައިކަން އަންގައިދޭ ގޮތަށް، ގިންތިކޮށްފައިވާ ކުންފުނިތަކާއި ގިންތިކޮށްފައި ނުވާ ވިޔަފާރިތަކުގެ މަޢުލޫމާތު، މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓް މެދުވެރިކޮށް ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ.

ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ ގިންތިކުރުން ސައްޙަކަން ބެލުން

12. ގަވާއިދު ނަންބަރު 2016/R-3 (ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކާބެހޭ ގަވާއިދު) ގެ ދަށުން ގިންތިކޮށްފައިވާ ހުރިހާ ވިޔަފާރިއަކަށް ވެސް، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އަލުން ގިންތިކުރުމަށް އެދުމާ ހަމައަށް، ނުވަތަ މި ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ގިންތިއަށް ބަދަލެއް ގެނައުމާ ހަމައަށް، ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ ވިޔަފާރި ގިންތި ސައްޙަކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ.

ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން

13. މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މި ގަވާއިދު ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.